

ВИБІР ПОЕЗІЙ

ІВАНА ФРАНКА

З портретом

Ціна 12 центів.

PETER SLUSARCHUK
260 HANOVER ST.
BOSTON, MASS.

SALEM, Mass.

Накладом друкарні М. Галька і Г. Лесюка
126 DERBY Street
1908

ВИБІР ПОЕЗІЙ
ІВАНА ФРАНКА

З портретом

Ціна 12 центів.

PETER SLUSARCHUK
260 HANOVER ST.
BOSTON, MASS.

SALEM, Mass.

Накладом друкарнї М. Галька і Г. Лесюка
126 DERBY Street
1908

Slav 5065.2.14.50

✓

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
APR 21 1954

I. Франко.

Народе мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожу,
Людским призирством, нїби струпом
(вкритий!)

Твоїм будущим душу я трівожу;
Од сорому, який нащадків пізних
Палитиме, заснути я не можу.

Невже тобіна таблицях залізних
Записано в сусідів бути гноэм,
Тяглом у поїздах їх бистроїздних?

Невже по вік уділом буде твоїм
Укрита злість, облудлива покірність
Усякому, хто зрадою й розбоем

Тебе скував і запряг на вірність?
Невже тобі лиш не судилось діло,
Щоб виявило твоїх сил безмірність?

Невжс за дармо стільки серць горіло
До тебе найсвятійшою любовью,
Тобі оффіруючи душу й тіло?

Задармо край твій весь политий кровью
Твоїх борців? Йому вже не пишаться
У красоті, свободі і здоровью?

Задармо в слові твойому єскряться
І сила, й легкість, дотен і потуга
І все, чим може вгору дух підняться?

Задармо в пісні твоїй ллэться туга
І сміх дзвінкий і жалощі кохання,
Надій і втіхи світляная смуга?

О, ні! Не самі слози і зітханя
Тобі судились! Вірю в силу духа
І в день воскресний твоєого повстаня.

О, якби пісню вдать, що слова слуха,
І слово вдать, що в хвилю ту блаженну
Вздоровлюэ й огнем живущим буха!

О, якби пісню вдать палку, натхненну,
Що мілійони порива з собою,
Окрилюэ, веде на путь спасенну!

Якби!... Та нам, знесиленим журбою,
Роздерти сумнівами, битим стидом,—
Не нам тебе провадити до бою!

Та прийде час, і ти огнистим видом
Засяеш у народів вольних колії,
Труснеш Кавказ, внережешся Бескидом,

Покотиш Чорним Морем гомін волії,
І глянеш, як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

Приймиж цей спів, хоч тугою новитий,
Та повний віри; хоть гіркий, та вільний;
Твоїй будущині задаток слізми злитий,

Твойому генію мій скромний дар весільний.

КАМЕНЯРІ.

Я бачив дивний сон: немов передо мною
Безмірна, та пуста, і дика площина,
А я, прикований ланцем залізним стою
Під височеною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самиих, як я.
У кожного чоло життя і жаль порили,
І в оїї кожного горить любови жар,
І руки в кожного ланци, мов гадь, обвили.
А плечі вниз усі вони схилили,
Бо давить всіх одинн страшний якийсь

Бо вам призначено скалу оцю розбити.”
І всі ми, як один, підняли в гору руки,
І тисячі молотів камінь загуло,
І в тисячні боки росприскалися штуки
Та відривки скали; ми з силою роспуки
Раз по-раз гримали о камянє чоло.
Мов водопаду рев, мов битви гук кріавинї

Так наші молоти греміли раз-у-раз,
І пядь за пядею ми місця здобували;
Й хоч не одного там калічили ті скали,
Ми далі йшли, ніщо не спинювало нас.
І кождий з нас те знат, що слави нам не
(буде,

(буде,

Ні намяти в людей за цей кривавий труд,
Що аж тоді підуть по цій дорозі люде,
Як ми пробъэм ї та порівнаэм всюди,
Як наші кости тут під нею зогниуть.
Та слави людьскої ми зовсім не бажали,
Бо не герої ми і не багатирі...
Ні, ми невольники хоч добровільно взяли
На себе пута. Ми рабами волі стали:
На шляху поступу ми лиш каменярі.
І всі ми вірили, що своїми руками
Розібъemo скалу, роздробимо граніт;
Що кровью власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.
І знали ми, що там далеко десь у світі,
Котрий ми кинули для праці, поту й мука
За нами сльози ллють мами, жінки ї діти,
Що други й недруги гнівні та сердиті
І нас, і намір наш, і діло те клянуть.

Ми знали це, і в нас нераз душа боліла
І серце рвалося і груди жаль стискає;
Та сльози, ані жаль ні біль некучий тіла,
Ані прокляття нас не відтягли від діла,
І молота ніхто із рук не винукає.
Оттак ми всій йдемо, в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках...
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівнаєм правдї путі,
І щастя всіх прийде, по напицях аж кістках.

PETER SLUSARCHUK
260 HANOVER ST.
BOSTON, MASS.

НА СУДІ.

Судіть мене, суді мої
Без милости хвальшивої,—
Не надійтесь що зійду я
З „дороги нечестивої,”
Не надійтесь, що голову
Перед вами смирно склоню я;
Що в добристі вашу вірити
Буду одну хотіть хвилю я...
Судіть мене без боязni:—
Бо ж сильні ви — те знаєте;
Судіть без встиду, бо ви встиди
На привязі тримаєте.
Судіть, як каже право вам,
Судіть гостріше, тяжче ще—
Бо ви і право то одно
В одній машині колісце...
Тільки одно прошу я вас:
Скажіть виразно й сміло ви,
Яка вина моя і тих,
Що разом з нами йдуть і йшли?!
Скажіть виразно:— люде ці

То зрадники--вони хотять
Перетворить, перевернуть,
Звалити ввесь суспільний лад...
Та їй ще скажіть, за що хотять
Перевернути лад цілий?!--
За те--що паном в нїм богач,
А гнесь слугою люд нїмий!
За те що чесна праця в нїм
Придавлена, понижена,
Хоть ввесь той ваш суспільний лад
Піддержує їй живить вона!
За те, що дармоїдство тут
З робучих рук ссе кров і піт!
За те, що в школах і церквах
Темнота ллеться, а не світ!
Що ллеться міліонів кьюв
По прихоті панів, царів!
За те, що люде людям тут--
Кати, боги, раби, гірш псів!
Та їй ще скажіте, як той лад
Перевернути хочем ми!...—
Не збруєю, не силою
Вогню, залїза і війни,
А правдою і працею

Й наукою... А як війна
Кріава понадобиться—
Не наша буде в тім вина!
Та й ще скажіть, що ви її сами
Не відмовляєте нам то,—
Що правду ми говоримо,
Що прямо й чесно ми йдемо
За правою... Все це скажіть,
Суддї мої, по-щирости,—
Тоді в імя цього ладу
Судіть мене без милости!

ПРИВІД.

Холодна ніч. Снокійно, важно, звільна
На землю вохкий сніг паде й паде;
З густої тьми журба якась могильна
Вихилює лице своє бліде.

Лямни горять. Колеса світляній
Довкола них стіснились; мерехтить
Кривавий блиск. Неначе сонні мрії
Фіярки мигають і гинуть в-мить..

На тротуарах ще проходих сила
Ціліндри, шуби, модні боа дам
І драні лахи—ріжнобарвна хвиля
Пливе, гуде, спіраєсь тут і там.

І я в юрбі, сумний і одинокий,
Пливу безвладно, щоб за власних дум
Втекти-та невідступний і глубокий
Зо мною в серці все несеться сум.

І наче той, що тоне і в знесилі
Шукає гільки, корня, стебельця,—
Так я між лиць тих в перстій люду хвилі
Шукаю широ-дружнього лиця.

І враз я здеревів і стрепенувся,
Щось горло стисло, в грудях сперло дух...
Тікати бажав, але й не ворохнувся,
Мов оглушив мене важкий обух.

То не обух! То йшла передо мною
Висока постать, рівна та струнка,
Оглянулась, хитула головою,
Моргнула на прохожого панка.

Оглянулась ще раз. Великі счі
Глубокі, темні мов та чорна ніч,
З моїми стрілісів і в безодні ночі
Процали... двоє їх спішило пріч.

А я стояв, мов стовп. Юрба народу
Мене штовхала, сувала раз-в-раз,
Та я не чув нії холоду, нії болю,
Мов огник свідомости в мізку згас.

,,Вона!...” Із уст одно те слово присло,
Та в нім була магічна міць страшна,
Мов камінь млиновий, за шию тисло
Мене одно словечко це: „Вона!”

Вона! ця гарна квітка, „сон царівни,”
Котрої розцвітом втішався я,
Котрої запах був так чарівний,
Що й доси пяна ним душа моя!

Вона, котрій я все бажав віддати,
Весь скарб душі, всі думи, всі чуття,
Котрої слід я рад був цілувати,
В котрій вбачав красу і ціл буття.

Та, що мене однією словом своїм
Могла героем, генієм зробить,
Обдарувать надією й спокоєм,
Заставити все найвище любить.

Та, що в руці від раю ключ держала,—
Вона його закинула в багно,
І чарівного слова не сказала...
Чи хоч в душі гризе її воно?

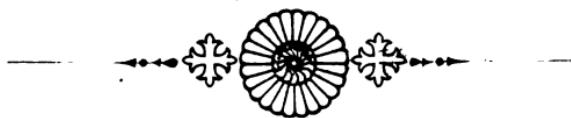
Не словом—рухом, поглядом холодним
Мене зіпхнула в темний рів без дна.
Лечу!... Валюсь!... Та там внизу в безодні
Хто це пропащій, стоптаний? Вона!

Стій привиде! Скажи, яка неволя
Тебе зіпхнула з радісних вершин?
Хто смів красу й пишноту цього поля
Втоптать в болото і з яких причин?

Чи голод, холод і спрітства сльози,
Чи та жага, що серце рве й скребе
Що хилить волю, мов та буря лози,
На торг ганьби цей винхнула тебе?

Постій! Постій! Я вмію це відчути...
Моя любов не згасла ще, горить.
Зуміє райський ключ зо дна здобути,
Зуміє рай запертий одчинитъ.

Не чує! Щезла з ним у пітьмі ночі,
Лиш вид її проняв мене, як ніж,
О ліпше б вам було осліпнуть, очі,—
Було б в душі ясніш і спокійніш!...

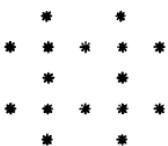
ГІМН.

Вічний революціонер—
Дух, що тіло рве до бою,
Рве за постуці, щастя й волю,
Він живе, він ще не вмер,
Ні пекельні тортури,
Ні тюремні чорні мури,
Ані війсқа муштровані,
Ні гармати лащтовані,
Ні шпіонське ремесло
В гроб його ще не звело.

Він не вмер, він ще живе!
Хоч од тисяч літ родився,
Та аж вчораросповився
І о власній силі йде
І простуэ, і міцнїэ,
І спішить туди, де днїэ;
Словом сильним, мов трубою,
Міліони рве з собою,—
Міліони радо йдуть,
Бо це голос духа чутъ.

Голос духа чути скрізь:
По курних хатах мужицьких,
По варстатах ремісницьких,
По місцях недолі й сліз.
І де тільки він роздасться,
Щезнуть слози сум нещастя,
Сила родиться й завзяття
Не ридать, а добувати,
Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.

Не люде наші вороги,
Хоч люде гонять нас і судять
І занирають до тюрми
І осьмівають нас і гудяль.

Бо люде що? Каміня те,
Котре розбурхана весною
Валами котить і несе
Ріка розлитая з собою.

Не в людях зло, а в путах тих,
Котрі незримими вузлами
Скрутили сильних і слабих
З їх мукою і їх ділами.

Мов Ляокоон серед змій,
Так людувесь в тих путах в'єся...
Ох і коли ж той скрут страшний
На тілі велетня порветься?

ФАНТАСТИЧНІ ДУМИ, ФАНТАСТИЧНІ МРІЇ...

Якби знав я чари, що спиняють хмари,
Що два серця можуть ізвести до пари,
Що ламають пута, де душа закута,
Що в поживу ними зміниться й отрута,—
То тёбэ би, мила, обдала їх сила,
Веї в твоїм би, серці іскри погасила,
Всі думки й бажаня за одним ударом,
Лиш одна любов би вибухла пожаром.
Обняла б достоту всю твою істоту,
Мислі б всії пожерла, всю твою турботу...
Тільки мій там образ і ясніє й гріє...
Фантастичні думи! фантастичні мрії!...

Якби я був лицар і мав панци добрий,
І над всіх був сильний, і над всіх хоробрый,

Я би з перемоги–вороги під ноги,
Що до тебе не дають дороги!
Я б добувсь до тебе через мури й стіни,
Я побив би смоки розметав руїни,
Я б здобув скарби всі що їх криє море.
І до ніг твоїх би положив, о зоре!...
Де б тебе не скрито, я б зламав верії...
Фантастичні думи! фантастичні мрії!...

Якби я не дурень, що в думках лиш кисне,
Що співа і плаче, як біль серце тисне,
Що будуще бачить людське і народне,
А в сучаснім блудить, як дитя голодне;
Що із неба ловить зорі золотії,
Але до дівчини приступить не вміє;
Ідеали бачить геть десь за горами,
А живе є щастя з рук пустив без тями;
Аж тепер, запізно, плаче та дуріє...
Фантастичні думи, фантастичні мрії!...

В ШИНКУ.

Сидів в шинку і пив горілку,
Бо коло серця щось цекло.
Згадав про діти, хвору жінку,
Згадав про щастя, що втікло...
Згадав, як був господар він,
Як шанували всії сусіди,
Всяк оддавав йому поклін
І слово добро є завсіди.
А далі... далі не хотів
І згадувати! настало лихо!
Чому мовчати він не вмів,
Коли казали бути тихо?
Коли громаду кривдив пан,
Чому він мусів позиватись?
Хоч не його зорали лан.
З панами права добиватись?...
І не добивсь з панами права,
Ще й сам од них біди дізнавсь,
Громадськая пропала справа.
Він сам до крихти зруйнувавсь:

Худоба, хата, ноле й сад,
Пішли за кошта судові...
В широкий світ, неначе в аї,
Його з сім'єю без надії,
Без хліба пхнули. Жінка мре
Із голоду на переднивку,
У наймах діти...—Тато де?—
Сидить в шинку і п'є горілку.

*   *

По бурхливім океані
Серед пінявих валів
Наша флота суне бъється
До незвісних берегів.
Плещуть весла, гнуться щогли...
Ось і пристань затишна
Завертай! І бік при боці,
І стерно біля стерна—
Кидай якорі! На беріг
По помостах виходи!
Ні чечерк! Ще ледве днїэ...
Пусто скрізь... Ставай в ряди!

Сонний город ще дрімає...
Схопимо його у сні...
Перший крик—наш оклик бою
І побідній пісні.
Та заким рушать, пускайте
Скрізь огонь по кораблях,
Щоб всі знали, що нема нам
Бороття на старий шлях,
Бухнув дим! Хлюпоче море...
Щось мов стогне у судні!...
Паруси залопотіли,
Наче крила огняні.
Гнуться реї, сиплють іскри,
Мов роспалені річки...
Счасть скрипить... Високі щогли
Запалали, мов свічки...
Що за нами, хай на віки
Вкриє попіл життєвий!
„Або смерть, або побіда!”—
Це наш оклик бойовий!
До одважних світ належить.
К чорту боязнь навісну!
Кров і праця нам збудують
Нову, кращу вітчину!...

У ЦАРИЦІ.

У цариці мої високий дворець
На сім'ох він стовпах золотих,
У цариці мої блискучий вінець
Од алмазів горить дорогих.

У цариці мої в зеленім саді
Краса рож і лілей росцвила,
І сріблястий потік у прозорій воді
Ловить блиск її кіс і чола.

Та не чує вона, що струмок шипотить,
І не гляне вона на квітки;
Блиск очей лазурових скорбота тъмарить,
І журба заповнила думки.

Вона бачить: в північній десь там сто-
Де мороз і туман, і біда, (ронї,
З злою силою тъми у нерівній борнї
Нею лишений друг пропада.

Свій алмазний вінець відкида на цю вість
Двір лишає і золото все,
І до друга певірного—незданий гість—
Своє серце пречисте несе.

Мов над труном—зимою весна молода,
Вся блискуча схилилась над ним,
І покрила його, мов зірниця бліда,
Промінистим покровом своїм.

І роспалися темнії сили до тла,
Чистим полумям ввесь він горить,
І з любовью в чудових очах почала
Стіха другу вона говорить:

--,,Знаю, воля твоя наче морська струя:
Колись ти ві рність мені хоронить
І ти клятву зломав... та чиж зрада твоя
Могла серце моє одмінить?"

Земле, моя всеплодюча мати,
Сили, що в твоїй живе глибині.
Краплю, щоб в бою сильніше стояти,
Дай і мені!

Дай теплоти, що розширює груди,
Чистить чуття і відновлює кров.
Що до людей безграницю будить
Чисту любов!

Дай і огню, щоб ним слово налити,
Душі стрясать громовую дай властивість
Правді служити, неправду палити
Вічну дай страсть!

Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам—в серце кривди влучати,
Дай працювати, працювати, працювати,
В праці сконати!

*   *

*

Чого являєшся мені
У снї?

Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні,

Сумні,
Немов криниці дно студене?
Чому уста твої німі?
Який докір, яке страждання,
Яке несповнене бажання
На них, мов зарево червоне,
Займається і знову тоне
У тьмі?

Чого являєшся мені
У снї?

В життю ти мною згордувалася,
Моє ти серце надірвала,
Із нього визвала одні
Оті риданя голосні—
Пісні.

В життю мене ти й знати не знаєш,
Ідеш по вулиці—минаєш,
Вклонюся—навіть не зирнеш

І головою не кивнэ и.
Хоч знаэш, знаэш, добре знаэш,
Як я люблю тебе без тями,
Як мучусь довгими ночами
І як літа вже за літами
Свій біль, свій жаль, сєої пісні
У серці здавлюю на дні.

О, ні!
Являйся, зіронько, мені
Хоч в сні!
В життю мені ввесь вік тужити—
Не жити!
Так хай те серце, що в турботі,
Неначе перла у болоті,
Марніё, вяне, засиха,—
Хоч в сні на вид твій оживає,
Хоч в жалощах живіше грає,
По людські вільно оддиха,
І того дива золотого,
Зазнає щастя молодого—
Бажаного. страшного того
Гріха!

СОНЕТ.
(З Шекспіра).

Нераз я кличу смерть, бо нудно бачить в
(світі,

Як ходить працівник в жебрацькому лах
(міті,

А капосне нїщо блищить у пишнім строю,
В вірність щирая знай бъється з клеветою.

Як славу маэ й честь огіда, і облуда,
А чистоту он там сквернить насилля дике,
Як чисноту ганьбить ось стовпище велике,
А властъ над всіми зла, як на очах полууда.

Перед надсилою художество нїміэ,
А дурень мудрому одмірюэ права,
І правда злякана, безпомічна дуріэ,
А добрий в найми йде, а ледар ужива—

Умер би! Нї, держусь трівогою одною;
Як я умру, й любов моя умре зі мною.

НА РІКАХ ВАВИЛОНСЬКИХ.

На Таборі—пустель! На Сієні—тир ма.
Лиш одну хіба пісню я вмію стару:
Я рабом уродивсь та рабом і умру.
Я на світ народився під свист батогів,
Із невольника батька, в землі ворогів.
Я хилитись привик од дитинячих літ,
І всьміхатись до тих, що катують мій рід.
Мій учитель був пес, що на лапки стає,
І що лиже ту руку, яка його бъэ.
І хоч зріс я, мов кедр, що вінчає Ливан.
Та душа в мнї похила, повзка, мов бурьян.
І хоч часом, мов грім, гrimne слово моє,
То це бляшаний грім, що нікого не вбъэ.
І хоч вирвется з уст крик: „хай гине тиран!”
То не крик це душі, тільки брязкіт кайдан.

І хоч в душу вірвесь часом волї приваб,
Але кров моя—раб. Але мозок мій—раб!
Хоч я цут не носив на руках, на ногах,
Але нервах носив все невільницький страх,
Хоч я вільним зовусь, а як раб спину гну,
І свободно в лиці нікому не зирну.
Перед блазнем усяким корюся, брешу,
Вільне слово в душі, наче свічку гашу.
Хоч тружусь день і ніч, не доїм не до сплю
А все чується: це я на панськім роблю.“
І хоч труд свій люблю, авсе чую гачок:
Ти прикутий до нього, мов раб до тачок,
Хоч добра доробивсь, та воно лиш тяжить,
Мов чуже для когось мушу я сторожить.
З ким в життю не зійдуясь, все підляжу йому
Сяк чи так выбірай,—все найтяжче візьму.
І хоч часом в душі піdnіймається бунт,
Щоб із цут отрястись, стати твердо на

(ґрунт.

Ах, то їй це не той гнів, що шаблюку стиска,
Це лиш злоба низька і сердитість рабська!

Вавилонські жінки ,одвернувшись ідіть,
І на мене здивовано так не глядіть!
Щоб не впало прокляття моє на ваш плід
Не прийшлось би раба привести вам на світ.

Вавилонські дівчата, мінайте мене,
Хай мій вид співчуттям серце вам не
(торкне!)

Щоби вам не судилась найтажча судьба
Найстрашніша клятьба—полюбити раба!“

, „Жени руськія восплакашася.”

Скільки сердець розривалось, ридаючи,
Скільки звялили страждання!
А як же мало таких, що міцніли, складаючи
Слово до слова, в безсмертних піснях вили—
Тисячолітні ридання! (ваючи

Слухаю, сестри, тих ваших пісні сумовитих,

Слухаю й стиха міркую:

Скільки сердець тут розбитих, могил тут

(розврітих,

Жалоців скільки неситих, слів вийшло про-

На одну пісню такую?.. (литих

НЕ ПОРА.

Не пора, не пора, не пора

Нам, братове, чужинцям служить:

Довершилась України кривда стара,—

Нам пора для України жити.

Не пора, не пора, не пора

За невигласків лить свою кров.

І лю́бити того, що наш люд обдира,—

Для України наша любов.

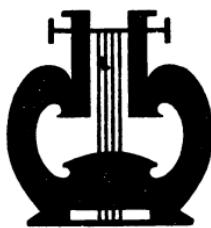
Не пора, не пора, не пора

Врідну хату вносити роздор!

Хай пропаде незгоди проклята мара

Під України зднаймось прапор!

Бо юра ця вилицая эсть:
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і щастя, і честь:
Рідний край, здобути тобі!

З М І С Т .

	Ст.
Народе мій, ...	1
Каменярі	4
На суді	7
Привид	9
Гімн	14
Не люде наші вороги	16
Фантастичні думи	17
В шинку	19
По бурхливім океані	20
У цариці	22
Земле моя	24
Чого являєшся мені	52
Сонет	27
На ріках Вавилонських	28
Жени руськія	30
Не пора	31

Похиби друкарські.

Ст. 2 16-й рядок з гори, місто пісню, має бути хвилю. Ст. 4 15-й рядок з гори, місто праначено, має бути прізначено.

Ст. 5 22-й рядок з гори місто ї, має бути і.
,, 10 14-й „ „ „ за „ „ од.
„ „ 19-й „ „ „ перстій, має бу-
ти пестрій. Ст. 11 26-й рядок з гори,
місто хитула має бути хитнула. Ст. 17
13-й рядок з гори, місто панци, має бути
панцир.

PETER SLUSARCHIK
260 HANOVER ST.
BOSTON, MASS.

